

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, - 11:57 4-3-2016
Αριθ. Πρωτ:ΑΤΚΕ 1037431 ΕΞ 2016
827,890

Ταχ. Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ. Κωδ. : 105 62 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ. Λιακοπούλου
Τηλέφωνο : 2103234735
FAX : 210.32.35.135

ΠΡΟΣ :

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ:

Βουλευτές κ. κ. Γ. Βαγιωνά,
Γ. Βλάχο
Δια της Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Οί με αριθμ.πρωτ.2538/21-1-2016 και 2756/29-1-2016 ερωτήσεις

Σε απάντηση των με αριθμ.πρωτ.2538/21-1-2016, και 2756/29-1-2016 ερωτήσεις, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ. κ. Γ. Βαγιωνάς και Γ. Βλάχος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ι. (Α) Σε διεθνές επίπεδο, η υλοποίηση των στόχων της Σύμβασης-Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) για τον έλεγχο του καπνού επιτυγχάνεται με την κύρωση του Πρωτοκόλλου το οποίο αποτελεί ισχυρό και αποτελεσματικό μέσο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού και των συνεπειών του στην οικονομία και την κοινωνία. Τα κυριότερα μέτρα που προβλέπονται στο Πρωτόκολλο του Π.Ο.Υ. προς την κατεύθυνση αυτή είναι ο έλεγχος της εφοδιαστικής αλυσίδας προϊόντων καπνού μέσω:

- καθιέρωσης συστήματος αδειοδότησης των προσώπων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του καπνού,
- εγκατάστασης συστήματος παρακολούθησης και εντοπισμού (tracking and tracing) για όλα τα προϊόντα καπνού από την παραγωγή τους μέχρι το τελικό σημείο πώλησης
- τήρησης αρχείων όλων των σχετικών συναλλαγών εκ μέρους των εμπλεκόμενων στην εφοδιαστική αλυσίδα
- δυνατότητας απαγόρευσης λιανικών πωλήσεων προϊόντων καπνού μέσω διαδικτύου.

Β) Σε ενωσιακό επίπεδο, με την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, «για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της Οδηγίας 2001/37/ΕΚ», προβλέπεται η ανάπτυξη σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ενός διαλειτουργικού συστήματος εντοπισμού και παρακολούθησης (tracking and tracing system) συμπεριλαμβανομένης της σήμανσης των προϊόντων καπνού με μοναδικό με αποθηκευμένα δεδομένα (άρθρο 15) καθώς και χαρακτηριστικά ασφαλείας που θα διευκολύνουν την εξακρίβωση της γνησιότητας των προϊόντων καπνού (άρθρο 16). Το άρθρο 15 προβλέπει τη σειριακή κατάταξη σε κάθε μονάδα συσκευασίας προϊόντων καπνού μέσω ενός μοναδικού αναγνωριστικού κωδικού, ο οποίος θα περιλαμβάνει διάφορες πληροφορίες για το εν λόγω προϊόν με στόχο τον εντοπισμό της εφοδιαστικής αλυσίδας έως το πρώτο κατάστημα λιανικής πώλησης. Επιπρόσθετα, το άρθρο 16 στοχεύει με το χαρακτηριστικό ασφαλείας στην εξακρίβωση της αυθεντικότητας του προϊόντος και της διάκρισής του από τα παραποιημένα.

Στα πλαίσια της εν λόγω Οδηγίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να εκδώσει εκτελεστικές πράξεις για τις λεπτομέρειες υλοποίησης του συστήματος ιχνηλασιμότητας και του χαρακτηριστικού ασφαλείας, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των οποίων και οι λειτουργίες τους θα πρέπει να είναι συμβατές μεταξύ τους σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε υποομάδα στα πλαίσια της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Πολιτική του Καπνού (Expert Group) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Sanco-Γεν. Δ/ση Υγείας και Καταναλωτών), η οποία έχει συμβουλευτικό ρόλο κατά την κατάρτιση των προαναφερομένων εκτελεστικών πράξεων.

Στην εν λόγω Οδηγία, η οποία πρέπει να έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο έως τις 20/5/2016, έχει οριστεί ως προθεσμία για την εφαρμογή του συστήματος ιχνηλασιμότητας και του χαρακτηριστικού ασφαλείας όσον αφορά τα τσιγάρα και τον καπνό για στριφτά τσιγάρα η 20/5/2019 και για τα άλλα προϊόντα καπνού η 20/5/2024.

Επιπλέον, με το άρθρο 18 της Οδηγίας παρέχεται η δυνατότητα απαγόρευσης των διασυννοριακών εξ' αποστάσεως πωλήσεων προϊόντων καπνού στους καταναλωτές.

Γ) Σε εθνικό επίπεδο, στα πλαίσια της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου προϊόντων καπνού βρίσκονται σε εξέλιξη οι ακόλουθες δράσεις:

- Για την κύρωση του Πρωτοκόλλου της Σύμβασης-Πλαίσιο του Π.Ο.Υ. (FCTC-Framework Convention on Tobacco Control) συστάθηκε Διυπουργική Επιτροπή με την αρ.πρώτ. ΔΥ1δ/γ.Π.οικ.64086/18/7/2014 Απόφαση, στην οποία συντονιστικό ρόλο ως σημείο επαφής για τον Π.Ο.Υ. είχε το Υπουργείο Υγείας. Η εν λόγω επιτροπή έχοντας ως έργο τη μελέτη του Πρωτοκόλλου, την εξέταση του νομικού πλαισίου και την προώθησή του για κύρωση με νόμο στη Βουλή, έχει ήδη επεξεργαστεί το κείμενο κύρωσης του Πρωτοκόλλου, το οποίο κατόπιν τελικής έγκρισής του αναμένεται να υποβληθεί στη Βουλή.
- Για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο έχει

συσταθεί διυπουργική Επιτροπή, με την αριθμ. Α.16/Γ.Π.οικ.16635/6.3.2015 Απόφαση, οι εργασίες της οποίας βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας του προσχεδίου της Κοινής Υπουργικής Απόφασης για την ενσωμάτωσή της.

II. Τα ποσοτικά στοιχεία που ανά τακτά χρονικά διαστήματα βλέπουν το φως της δημοσιότητας και αφορούν στο ύψος του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων στη χώρα μας δεν βασίζονται σε στοιχεία των αρμοδίων Ελληνικών διωκτικών αρχών. Πολλώ δε μάλλον η παραδοχή ότι το παράνομο εμπόριο καπνικών προϊόντων συνεπάγεται απώλεια εσόδων για το Ελληνικό Δημόσιο της τάξεως των 800.000.000€ ετησίως.

Η αρμόδια Τελωνειακή Υπηρεσία έχει προβεί και αυτή με τη σειρά της σε υπολογισμό του ύψους της παράνομης κατανάλωσης καπνικών προϊόντων το έτος 2014 σε σχέση με το έτος 2006, το οποίο αποτέλεσε και τη βάση υπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη της τα εξής: Ο πληθυσμός της Ελλάδας από 11.130.000 το 2006 έπεσε στα 10.990.000 το 2014, ήτοι σημειώθηκε μείωση κατά 140.000 ανθρώπους ή ποσοστιαία 1,26%. Το 2006 οι καπνιστές αποτελούσαν το 45,5% του συνολικού πληθυσμού, ενώ το 2014 το ποσοστό τους ήταν 37,6%. Συνεπώς, σε απόλυτους αριθμούς, οι καπνιστές μειώθηκαν κατά 931.910 ή ποσοστό 17,36%. Επίσης, από το 2006 μέχρι το 2014, οι εναπομείναντες καπνιστές μείωσαν την ποσότητα καπνίσματος κατά 20,83%. Η Ετήσια νόμιμη κατανάλωση από 34,6 δισεκατομμύρια τεμάχια το 2006, έπεσε στα 19,6 δισεκατομμύρια τεμάχια το 2014. Με βάση τα προαναφερθέντα η αναμενόμενη ποσότητα των τσιγάρων που νόμιμα καταναλώθηκαν το έτος 2014 θα έπρεπε να ήταν 22.329.585.082. Αντιθέτως, η νόμιμη κατανάλωση για το έτος 2014 ανήλθε σε 19.631.157.000 τεμάχια. Η διαφορά μεταξύ αναμενόμενης και τελικής κατανάλωσης μας δίνει την ποσότητα της παράνομης κατανάλωσης, ήτοι: $22.329.585.082 - 19.631.157.000 = 2.698.428.082$ τεμάχια τσιγάρα. Εν κατακλείδι σε σχέση με το 2006 η παράνομη κατανάλωση τσιγάρων αυξήθηκε κατά 2.698.428.082 τεμάχια ή κατά 12,08 ποσοστιαίες μονάδες.

Σημειώνουμε επίσης ότι ακόμη και η ολοσχερής πάταξη του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων, δεν θα είχε ως λογική συνεπαγωγή και την ισόποση ποσοστιαία αύξηση των εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου, στα επίπεδα εκείνα που κατά καιρούς βλέπουν το φως της δημοσιότητας και λανθασμένα αναφέρονται ως διαφυγόντα έσοδα, ενώ πρόκειται για αναλογούντες δασμούς και φόρους. Διότι, και ως υπόθεση εργασίας εάν πάρουμε την εξάλειψη του λαθρεμπορίου, οι καταναλωτές παράνομων καπνικών προϊόντων εκτός της βούλησης ή του εξαναγκασμού να στραφούν στο νόμιμο εμπόριο, θα πρέπει να έχουν και την οικονομική δυνατότητα να καταναλώσουν ποσότητα νόμιμων τσιγάρων ίση με την ποσότητα των «cheap whites» ή των παραποιημένων που τώρα καταναλώνουν. Τότε και μόνο τότε, το Ελληνικό Δημόσιο θα εισέπραττε τα ποσά που αναφέρονται ως διαφυγόντα έσοδα και τα οποία για το 2014 θα ξεπερνούσαν τα 410 εκατομμύρια ευρώ.

Η Ελληνική Τελωνειακή Υπηρεσία έχοντας πλήρη επίγνωση του ρόλου και της αποστολής της, στο πλαίσιο πάταξης του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων, πέραν των διεθνών υποχρεώσεων που έχει επωμιστεί σε θεσμικό και επιχειρησιακό επίπεδο, έχει επίσης προβεί και στις ακόλουθες ενέργειες σε εθνικό επίπεδο:

- Έχει συστήσει και λειτουργούν στα Τελωνεία της χώρας, στο πλαίσιο της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων βάσει του Π.Δ. 117/2006, τμήματα πληροφοριών, παραποιημένων και δίωξης, τα οποία διεξάγουν καθημερινά ελέγχους, ορισμένα δε και σε 24ώρη βάση. Τα εν λόγω τμήματα ανταλλάσσουν, μέσω της Διεύθυνσης Στρατηγικής

Τελωνειακών Ελέγχων και Παραβάσεων, πληροφορίες και συνεργάζονται στενά με τις λοιπές διωκτικές αρχές της χώρας, ήτοι Ελεγκτικές Υπηρεσίες Τελωνείων (Ε.Λ.Υ.Τ.), Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.), Λιμενικό Σώμα και Αστυνομία, με γνώμονα αφενός μεν την προάσπιση των δημοσιονομικών συμφερόντων της χώρας, αφετέρου δε την προστασία της δημόσιας υγείας και του υγιούς ανταγωνισμού.

- Στο πλαίσιο των ετήσιων στόχων που τίθενται στις Τελωνειακές Αρχές της χώρας, αλλά και της συνεχούς προσπάθειας για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων, η Τελωνειακή Υπηρεσία καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα στοχευμένων τελωνειακών ελέγχων, το οποίο αποστέλλεται και υλοποιείται από όλα τα Τελωνεία. Ειδικότερα το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης για το 2015 περιελάμβανε τη διενέργεια 7.980 στοχευμένων ελέγχων επί των καπνικών προϊόντων.

- Συνεργάζεται με τις ελληνικές καπνοβιομηχανίες, καθώς με τα εγχώρια παραρτήματα των τεσσάρων διεθνών καπνοβιομηχανιών (Phillip Morris International, Japan Tobacco International, British American Tobacco & Imperial Tobacco Limited), όσον αφορά στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετιζόμενων με το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, καθώς και τον έλεγχο της γνησιότητας ή παραποίησης των κατασχεθέντων καπνικών προϊόντων τους.

- Στηρίζει τις πάσης φύσεως ενέργειες των καπνοβιομηχανιών, όπως οι διάφορες πρόσφατες καμπάνιες της καπνοβιομηχανίας Παπαστράτος ΑΒΕΣ (θυγατρική εταιρεία της Philip Morris International), αναφορικά με την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για τις επιβλαβείς, για την υγεία τους συνέπειες, που συνεπάγεται η κατανάλωση παραποιημένων καπνικών προϊόντων.

- Έχει προχωρήσει υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων στη σύσταση Πολυτομεακής Ομάδας Δράσης για το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, η οποία αποτελείται από αξιωματούχους της Τελωνειακής Υπηρεσίας, του Λιμενικού Σώματος και της Ελληνικής Αστυνομίας.

- Έχει συστήσει τρεις (3) κινητές ομάδες ελέγχου (Κ.Ο.Ε.) με έδρα τα Τελωνεία Στ' Πειραιά, Α' Θεσσαλονίκης και Σερρών, των οποίων ο έλεγχος εστιάζεται στα προϊόντα που επιβαρύνονται με Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.). Ως φυσική απόρροια και απόδειξη της αποτελεσματικότητας όλων των ανωτέρω ενεργειών αποτελεί η κατά 50% περίπου αύξηση των υποθέσεων κατάσχεσης καπνικών προϊόντων μεταξύ του Α' εξαμήνου του έτους 2014 και του αντίστοιχου εξαμήνου του έτους 2015, καθώς και η κατά 81% περίπου αύξηση των κατασχεθεισών ποσοτήτων μεταξύ των ανωτέρω εξαμήνων.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΡΥΦΩΝ Ζ. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ

Αντιπρόεδρος του Αυτ/λούς Γραφείου

Προϊστάμενος Αρχείου

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΛΙΓΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1.Γραφείο Υπουργού
- 2.Γραφείο Αν. Υπουργού
- 3.Γραφείο Γεν. Γραμμ. Δημ. Εσόδων
- 4.Αυτοτελές Τμήμα Κοιν. Ελέγχου